

**Commissie van Toezicht
op de Arrestantenzorg
Eenheid Den Haag**

Jaarverslag 2017

Den Haag, 1 maart 2018

1 Samenstelling, taken en werkwijze

Voorwoord

In dit jaarverslag brengt de Commissie van Toezicht op de Arrestantenzorg Eenheid Den Haag (CTA) verslag uit van haar werkzaamheden in 2017. Op grond van artikel 50 lid 1.b van Besluit Beheer Politie 2017 brengt de commissie jaarlijks voor 1 maart verslag uit aan de korpschef van politie van haar werkzaamheden en bevindingen.

Opbouw van het rapport

In hoofdstuk 1 worden de samenstelling, taak en werkwijze van de commissie uiteengezet. In hoofdstuk 2 is een samenvatting van de bevindingen van de commissie opgenomen en zijn aanbevelingen geformuleerd. In hoofdstuk 3 worden per thema de inspectieresultaten beschreven.

Samenstelling van de commissie

De commissie bestond in het verslagjaar 2017 uit de volgende leden:

- de heer mr. J.P. Matze, strategisch beleidsadviseur, CAK, zelfstandig bestuursorgaan onder het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (voorzitter);
- mevrouw J. Koppenol, MSc, beleidsmedewerker bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp (plv. voorzitter);
- mevrouw drs. S. Baumgarten-Kustner, docent Psychologie Vertrouwenspersoon SWE Haagse Hogeschool;
- de heer D. Verbaan, unitmanager werkstrafunit bij Reclassering Nederland;
- de heer R.R. Schepen, senior beleidsadviseur Integrale Veiligheid en coördinator Bewaken en Beveiligen, ministerie van Defensie;
- mevrouw M. Witte, raadsonderzoeker, Raad voor de Kinderbescherming. Per 31 december heeft mw. M. Witte haar functie neergelegd;
- mevrouw mr. E.E. Schotte, rechter bij de Rechtbank Den Haag;
- mevrouw mr. drs. A. Gasmi, senior arbeidsjurist gemeente Den Haag.

Ambtelijke ondersteuning vanuit de eenheid Den Haag, Staf, afdeling Bestuursondersteuning:

- de heer H.G. Venekamp, secretaris.

Taken van de commissie

De commissie ziet toe op de huisvesting, veiligheid, verzorging, bejegening en vervoer van ingeslotenen door de Eenheid Den Haag. Op verzoek van het bestuur van de rechtbank te Den Haag verricht de commissie ook inspecties in het cellencomplex in het Paleis van Justitie.

Werkwijze van de commissie Den Haag

De leden van de commissie bezoeken zonder aankondiging in wisselende koppels de cellencomplexen en wijkbureaus op verschillende dagen en tijdstippen. Bij deze inspecties wordt gesproken met de Operationeel Commandant (OPCO) en met het personeel dat is belast met arrestantentoezicht. Onder begeleiding van een politieambtenaar bezoeken de commissieleden de ruimten waar arrestanten kunnen verblijven en spreken zij met arrestanten, voor zover die aanwezig zijn, ze niet in verhoor zijn en de commissieleden te woord willen staan. Onduidelijkheden en tekortkomingen die ter plekke kunnen worden verholpen, worden doorgaans direct met de leidinggevende besproken. Van elk inspectiebezoek wordt een schriftelijk verslag gemaakt. Dit verslag wordt toegezonden aan de betreffende teamchef en de teamleiding van de afdeling ArrestantenTaken (AAT). In de reguliere vergadering van de commissie worden de inspectieresultaten besproken en naar aanleiding daarvan worden aandachtspunten voor de komende inspectieronde vastgesteld.

De commissie gaat ervan uit dat naar aanleiding van de door de commissie opgestelde rapportages teamchefs extra alert zijn op een gesignaleerde situatie of gang van zaken. Naast periodieke gesprekken tussen secretaris en teamchef voert de commissie halfjaarlijks gesprekken met de portefeuillehouder arrestantenzorg van de Eenheid Den Haag om over beleidsmatige onderwerpen van gedachten te wisselen.

Bijeenkomsten

De commissie kwam in 2017 zes keer bij elkaar voor onderling overleg:

- In de vergadering van 1 februari is het jaarverslag 2016 aan de orde geweest. Ook is aandacht besteed aan het nieuwe, landelijke inspectieformat dat per 1 januari 2017 in werking treedt;
- Op 15 februari vond het jaarlijkse gesprek plaats tussen voorzitter en secretaris enerzijds en mevrouw M. Zaal, teamchef afdeling ArrestantenTaken (AAT) anderzijds, mede namens de portefeuillehouder Arrestantenzorg over het jaarverslag 2016. Gesproken is over de aanbevelingen uit 2016 en de voortgang van het verbeterplan voor arrestantenzorg;
- Op 30 maart namen de voorzitter en secretaris deel aan het halfjaarlijkse landelijk overleg;
- In de vergadering van 12 april zijn de volgende thema's aan de orde geweest, de herbenoeming van 4 commissieleden, kwartaalresultaten en de kwaliteit van toezicht en medicijnverstrekking;
- Op 21 april nam de commissie deel aan de jaarlijkse, landelijke conferentie voor de Commissies van Toezicht Arrestantenzorg in Utrecht. Naast het algemene gedeelte bestond het programma uit workshops over het toetsingskader toezicht arrestantenzorg en de kwaliteit van het toezicht;
- Op 25 april vond een gesprek plaats tussen de voorzitter en mevrouw M. Leenders, portefeuillehouder bedrijfsvoering van het Bestuur van de Rechtbank. In dit onderhoud werd teruggeblikt op de bevindingen van de commissie in het Paleis van Justitie;
- De themabijeenkomst van 10 mei is vervallen;
- Op 28 juni is gesproken over de kwartaalresultaten en het gewenste profiel voor een nieuw commissielid op basis van de nieuwe (landelijke) herbenoemingsprocedure;
- In september heeft een sollicitatieronde plaatsgevonden door een sollicitatiecommissie bestaande uit de voorzitter, een 2-tal leden en de secretaris;
- Op 4 oktober zijn de kwartaalresultaten besproken en heeft teamleiding AAT de werking van het zgn. scheurpak gedemonstreerd;
- Op 10 oktober namen de voorzitter en secretaris deel aan het halfjaarlijkse landelijk overleg;
- Op 9 november heeft een Marokkaanse NPM delegatie, bestaande uit mw. Houria Es-Slami, member of the National Human Rights Council Marocco en dhr. Abdelhak Moussaddak, counsellor to the General Secretary of the National Human Rights Council een bezoek gebracht aan het Cellencomplex in Den Haag;
- De voor 15 november geplande vergadering (thema Profcheck) is doorgeschoven naar 2018;
- Op 6 december is gesproken over het concept-jaarverslag en is vooruitgeblikt op de wijzigingen in het nieuwe inspectieformat voor 2018. De commissie is geïnformeerd over het rapport van de Inspectie voor de Gezondheidszorg over medicatieverstrekking in arrestantencomplexen, met als bijlage de KNMP richtlijn en het rapport 'onaanvaardbaar oponthoud' van de Nationale ombudsman inzake de duur en wijze van opvang van gedetineerden in ophoudkamers van een cellencomplex van het gerechtsgebouw.

2 Samenvatting

Inspectieresultaten en aanbevelingen

In 2017 heeft de commissie 139 (156¹) inspectiebezoeken uitgevoerd over 29 locaties met in totaal ongeveer 400 cellen en ophoudruimtes. In totaal werden daarbij 333 (486) ingeslotenen aangetroffen. De commissie heeft met 79 (108) van de ingeslotenen gesproken.

Daarnaast heeft de commissie de volgende grootschalige evenementen geïnspecteerd, de jaarwisseling 2016 - 2017, de risicowedstrijd ADO-Den Haag - Ajax op 17 september en een ontruimingsoefening op het Paleis van Justitie op 4 november.

De commissie werd bij haar inspectiebezoeken evenals vorig jaar correct en zorgvuldig bejegend en constateert dat medewerkers hun werkzaamheden professioneel verrichten. De commissie kijkt ook terug op een goede samenwerking met de teamchef AAT, die het afgelopen jaar regelmatig aansloot bij de vergaderingen. Naast het bespreken van aandachtspunten uit de inspectieverslagen kon er gelijktijdig een terugkoppeling worden gegeven van de opgepakte aandachtspunten uit eerdere vergaderingen. De commissie wil de teamleiding complimenteren met de voortvarendheid waarmee aandachtspunten worden opgepakt en er voor verbetering wordt zorggedragen.

De commissie constateert over het afgelopen jaar dat op het punt van bejegening en de behandeling van ingeslotene de arrestantenzorg prima in orde is. In algemene zin lijkt er sprake van een verbetering van de inspectieresultaten. Een aantal bureaus springen er dit jaar positief uit, nl. Rijswijk, Laak en Loosduinen en het Paleis van Justitie. De commissie constateert ook dat teams vaker contact zoeken met de commissie, zoals de afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) met een adviesvraag inzake de nieuwe huisvesting.

Hoewel er over het afgelopen jaar een verbetering van de inspectieresultaten valt te constateren blijft een aantal thema's expliciet aandacht vragen, zoals insluiting (informatie over ingeslotene en foullering) en veiligheid en bedrijfshulpverlening (ontruimingsoefeningen). Waar het gaat om de ontruimingsoefeningen constateert de commissie dat deze veelal niet recent zijn of dat een evaluatie (met leerpunten²) ontbreekt. De (ook landelijke) ingezette verbetering lijkt te stagneren. Ook de registratie in BVH blijkt regelmatig niet in orde, vooral ook in de nachtelijke uren en bij het foulleren wordt (nog) niet standaard een ondertekende kopie met daarop een lijst van de ingenomen zaken aan de verdachte verstrekt³.

De commissie wijst met klem op het belang van een goede BHV huishouding. Een recente, grootschalige ontruimingsoefening in samenwerking met de brandweer op het Paleis van Justitie toont eens te meer het belang aan van jaarlijkse ontruimingsoefeningen met partners en arrestanten. De evaluatie wordt afgewacht. Het afgelopen jaar vond ook de 30-jarige herdenking van de brand in het cellencomplex van de eenheid Den Haag plaats, destijds reden om een onafhankelijke commissie in het leven te roepen. Wat zich toen heeft voorgedaan, mag zich nooit weer voor doen. Geef de BHV daarom de nodige aandacht. Nauw daarmee samen hangt de problematiek van de nachtelijke personeelsbezetting. Zorg dat de veiligheid van arrestanten en personeel niet in het geding komt gedurende de nachtelijke uren. Ook het komend jaar zal de commissie aan dit punt aandacht besteden. Zijn er geen normen gesteld, dan hanteert de commissie als algemene norm dat de bezetting zodanig moet zijn dat de veiligheid van ingeslotene en personeel geborgd is"

Naast de genoemde aandachtspunten heeft de commissie ook nog enkele aandachtspunten benoemd. Dit zijn inspectie-items waarbij in een aantal gevallen onvoldoende zorgvuldig is gehandeld, zoals de medische verzorging (o.a. inschakelen politiearts bij medische indicatie) en camera-observatie (besluitvorming HOvJ).

---

¹ Tussen haakjes zijn de cijfers uit 2016 opgenomen.

² Landelijk CTA aandachtspunt 2017.

³ Landelijk CTA aandachtspunt 2017.

Vooruitblik 2018

Naast het monitoren van de aanbevelingen over 2017 zal de commissie het komende jaar ook nadrukkelijk aandacht besteden aan de volgende (landelijke) thema's: 1. medicijnopslag- en verstrekking, 2. kopie fouilleringsformulier verstrekt aan ingeslotene, 3. familielid/huisgenoot ingelicht en 4. cameratoezicht.

Ook zou de commissie geïnformeerd willen blijven over de planvorming rond de nieuwbouw/verhuizing van het cellencomplex annex hoofdbureau. In het afgelopen jaar is de commissie geïnformeerd over de contouren van nieuwbouw, waarbij uitgegaan wordt van een of meerdere centrale cellencomplexen en er (mogelijk) alleen ophoudkamers aan de basisteams overblijven. De commissie hecht eraan te benadrukken dat de kwaliteit van zorg voor ingeslotenen beter gegarandeerd is met een centrale arrestantenopvang en daartoe gekwalificeerd personeel. In dit licht wijst de commissie op de Regeling Politiecellencomplex. In 2018 zal de commissie nadere vragen gaan stellen over deze regeling ten aanzien van verschillende bureaus in de eenheid.

Tot slot van deze samenvatting spreekt de commissie zijn zorg uit of de commissie wel alle meldingen van incidenten en klachten onder ogen krijgt. Het kunnen inzien van deze meldingen en klachten betreffende de arrestant(enzorg) is van belang voor de commissie. De commissie ziet dan ook graag een werkwijze/protocol die dit beter zal gaan regelen.

Afrondend komt de commissie voor het komende jaar tot de volgende aanbevelingen:

1. draag zorg voor een zorgvuldige registratie in de Basis Voorziening Handhaving (BVH);
2. pas BHV-regelgeving (jaarlijkse oefeningen en verslaglegging) strikt toe;
3. controleer of ieder bureau voldoet aan de Regeling Politiecellencomplex;
4. stel een werkwijze/protocol op zodat de commissie alle meldingen en klachten betreffende de arrestantenzorg krijgt.

3 Bevindingen

3.I Insluiting/Binnenkomst arrestant

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2016 deed de commissie de volgende aanbevelingen: draag zorg voor een zorgvuldige registratie in de Basis Voorziening Handhaving (BVH). Een tweede aanbeveling betrof het toezien op het deugdelijk opbergen van goederen. Als aandachtspunt benoemde de commissie het beschikbaar stellen van huisregels conform de voorgeschreven wijze.

Informatie over ingeslotene

In 2017 bleek bij 20 (14) checks de registratie in BVH niet in orde. Vooral in de nachtelijke uren blijkt er niet, zoals voorgeschreven iedere twee uur te worden gecontroleerd. De bureaus waar de commissie dit bij herhaling heeft geconstateerd zijn de Jan Hendrikstraat, De Heemstraat en Scheveningen.

Bij een inspectie aan het bureau De Heemstraat werd opgemerkt dat er in het bijzonder 's nachts (te) weinig personeel zou zijn. In voorkomende gevallen is er maar één persoon op het bureau, de rest van het dienstdoende personeel is op straat.

Ook in situaties waarin de verdachte de nacht aan een ander bureau moet doorbrengen, constateert de commissie dat er niet altijd voldoende wordt afgestemd en de voorgeschreven controles te kort schieten. De commissie vraagt bijzondere aandacht hiervoor.

Fouilleren

In 2017 heeft de commissie 19 (10) keer geconstateerd dat niet eenduidig met de voorschriften wordt omgegaan. In 8 van de gevallen betreft dit het niet uitreiken van een kopie van de fouilleringslijst aan de verdachte, zoals artikel 30 lid 3 van de Ambtsinstructie voorschrijft. Daarnaast wordt in de praktijk de fouilleringslijst veelal alleen door de verbalisant en niet tevens door de arrestant ondertekend. Aan de bureaus blijkt men niet of onvoldoende op de hoogte van dit beleid. De commissie heeft het afgelopen jaar meermalen op dit (ook landelijk) aandachtspunt gewezen, maar dit heeft nog niet tot het gewenste resultaat geleid. Door personeel op het cellencomplex Leiden werd als bezwaar geuit dat het formulier de namen bevat van arrestantenverzorgers. In de oude BVH-omgeving bestond hiervoor een oplossing, in de nieuwe omgeving behoort deze vooralsnog niet tot de mogelijkheden. Echter, dit mag geen reden zijn om zich niet aan de Ambtsinstructie te houden.

Deugdelijk opgeborgen

De commissie heeft geconstateerd dat 22 keer de foullering niet deugdelijk opgeborgen is. Vooral speelt dit in de ophoudkamers. De commissie blijft aandacht vragen voor dit, ook in 2016 onder de aandacht gebracht punt. Ter illustratie schetst de commissie een 2-tal situaties. Aan het bureau Segbroek zijn de fouilleringskastjes niet op slot en is een sealbag met inhoud niet afgesloten. Aan het bureau De Heemstraat lag de telefoon van de arrestant los in de fouilleringsbak, bevond deze zich niet in de afgesloten locker en lag er zelfs een aanzienlijk bedrag aan contact geld in de fouilleringszak.

3.II Verblijf/huisvesting

Algemeen

Binnen de Eenheid Den Haag beschikken de team- en districts bureaus van de districten A tot en met E over zowel cellen met nachtverblijven als ophoudboxen voor kortdurend verblijf. De team- en districts bureaus in de districten F en G beschikken enkel over ophoudkamers voor kortdurend verblijf, evenals de Afdeling Vreemdelingen, Identificatie en Mensenhandel (AIVM)⁴.

---

⁴ Bron Inspectie J&V: deelverslag Arrestantenzorg Eenheid Den Haag | 7 april 2015

In het 4^e kwartaal van 2017 zijn de ophoudkamers van de bureaus Leiden Noord en Zuid, overeenkomstig een aanbeveling uit 2016 buiten gebruik gesteld. Met ingang van 2018 zijn deze locaties niet meer standaard in de inspecties opgenomen. Voorzover de commissie bekend worden arrestanten voor de locaties Bollenstreek Noord, Katwijk, Noordwijk geplaatst in Leiden Midden en arrestanten voor de bureaus Zuidplas/Waddinxveen in Gouda. Bureau Hoefkade is 's-nacht gesloten, arrestanten worden op bureau De Heemstraat ingesloten.

Aanbevelingen vorig jaar

In 2016 is aandacht gevraagd voor het ontbreken van een dag/nachtcyclus op de bureaus Jan Hendrikstraat en Hoefkade, het doorspoelen van douches/oogdouches, rondslingerende zaken en de bouwkundige situatie op het bureau Zoetermeer. De aanbeveling uit 2016 om de ophoudkamers van de bureaus Leiden Noord en Zuid buiten gebruik te stellen is opgevolgd.

Werzaamheden/Onderhoud

Op diverse locaties hebben dit jaar werkzaamheden plaatsgevonden, voorzover de commissie hiervan kennis droeg dan wel hierover is geïnformeerd.

Aan het bureau Zoetermeer zijn de cellen geverfd, evenals de celdeuren en muren aan bureau Beresteinlaan. Eind augustus heeft de verhuizing plaatsgevonden van de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) van het Stadhouders plantsoen in Den Haag naar het bureau aan de Burgemeester Patijnlaan. Op deze locatie zijn diverse aanpassingen nodig om de gewenste voorzieningen in orde te brengen.

Schoonmaak

Bij inspecties in 2016 is in 15 gevallen de schoonmaak onvoldoende of niet in orde bevonden. In 2017 is 10 keer een cel, ophoudkamer of gang niet schoon aangetroffen.

Hoewel een verbetering van de situatie in het afgelopen jaar, vraagt de commissie nog wel aandacht voor de locatie Katwijk waar bij herhaling is geconstateerd dat de betreffende ruimtes niet schoon waren of dat er rommel werd aangetroffen. Bij navraag blijkt de verantwoordelijkheid rond de schoonmaak in ophoudkamers niet duidelijk. De OPCO wijst er op dat ophoudkamers weinig worden gebruikt omdat arrestanten doorgaans direct worden overgebracht naar het cellencomplex in Leiden. Voor de commissie is het niettemin van belang dat de ophoudkamers schoon zijn.

Rondslingerende zaken

Bij 6 inspecties heeft de commissie een rommelige situatie op de werkvloer aangetroffen. Als voorbeeld noemt de commissie Alphen aan den Rijn waar in de cellengang diverse obstakels zoals een stoel en muziekinstallatie werden aangetroffen. De muziekinstallatie is inmiddels vastgezet op de plank waar hij op staat. Een ander voorbeeld betreft het bureau Katwijk, waar door de begeleider werd opgemerkt dat de oude ophoudkamers alleen gebruikt worden als opslag. De commissie geeft aan dat in het geval ophoudkamers niet meer gebruikt worden het raadzaam is om de sloten uit de deur te verwijderen.

Douches doorspoelen/legionella

2017: Als gevolg van de invoering van het nieuwe digitale systeem kan de commissie ter plaatse het doorspoelen van douches niet meer op de gebruikelijke wijze verifiëren. Op verzoek van de commissie wordt zij voortaan, halfjaarlijks aan de hand van een overzicht monsterafname legionella geïnformeerd door het Team Facilitaire Services. In deze registratie, die valt onder beheer van het externe bureau De Wit, is tevens opgenomen een overzicht van de genomen maatregelen. Medio december zijn er 93 controles verricht en werd in 9 gevallen de situatie als onvoldoende beoordeeld.

3.III Verblijf/verzorging en bejegening

Voeding

De kwaliteit van de broodmaaltijd in de eenheden is in 2017 onder de aandacht gebracht van de landelijk portefeuillehouder. Deze problematiek wordt namelijk door de commissies van alle eenheden gedeeld. In de loop van het jaar zou de kwaliteit, die na de aanbesteding in 2015 te wensen over liet verbeterd dienen te zijn.

In de eenheid Den Haag werd het afgelopen jaar in vier gevallen de voeding (verstrekking of houdbaarheidsdatum) niet in orde bevonden. In 2017 is 1 klacht van een ingeslotene gehoord. Momenteel loopt een nieuwe landelijke aanbesteding, waarvan de commissie de resultaten afwacht.

Medische verzorging

De commissie vraagt aandacht voor de medische verzorging. Over het algemeen is deze in orde, maar in 2017 werden tekortkomingen geconstateerd. Zo werd in een 3-tal situaties de arts niet op de juiste wijze ingeschakeld, waren de verbanddozen niet op orde (vooral in ophoudkamers) of verliep de verstrekking van medicijnen niet zoals voorgeschreven.

Daarnaast vraagt de commissie bijzondere aandacht voor meerdere incidenten. In het cellencomplex Leiden werd een arrestant onwel en op intensive care opgenomen. Naar de mening van de commissie, die zich uitgebreid heeft laten informeren is er zorgvuldig gehandeld. De oorzaak van de onwel wording blijft evenwel onduidelijk. In de volgende 2 situaties is niet zorgvuldig gehandeld. In het cellencomplex Gouda is medicatie verstrekt aan een ingeslotene die niet in de betreffende cel thuishoorde. Naar aanleiding van dit voorval is de procedure aangepast. Op het bureau Leiden Midden is een arrestant niet ingevoerd in BVH. Hier wijst de commissie op het belang van vroegtijdig inboeken. De commissie wijst ten slotte op een situatie aan het bureau Zoetermeer waar op verzoek van de commissie de politiearts werd gewaarschuwd. Voor de verdachte die suikerziekte had en bij wiens aanhouding een ambulance ter plaatse is geweest, werd geen politiearts gewaarschuwd om de verdachte te onderzoeken of op het bureau van de nodige medicatie te voorzien. De commissie benadrukt dat bij medische indicatie of enige twijfel het advies luidt om altijd de politiearts in kennis te stellen en deze, al dan niet telefonisch, een beoordeling te laten maken.

3.IV Veiligheid/ Calamiteiten en Bedrijfshulpverlening

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2016 deed de commissie de volgende aanbeveling: pas BHV-regelgeving (jaarlijkse oefeningen en verslaglegging) strikt toe.

Bedrijfsnoodplan

In 2017 constateerde de commissie dat 88 keer (34) keer niet conform de voorschriften is gehandeld. Dit betreft, vooral ten aanzien van de ophoudkamers zowel het niet voorhanden zijn van het bedrijfsnoodplan of het niet op orde zijn van de evaluatie van de oefening. In het afgelopen jaar werd extra aandacht besteed aan dit (landelijke) thema. Het (landelijk) ingezette verbetertraject lijkt te stagneren.

De commissie wijst er ook op dat, zoals ook in 2016 het verslag van een ontruimingsoefening meer zou moeten bevatten dan alleen een vermelding van het feit dat er een oefening plaatsvond. Leerpunten zijn hierdoor niet voorhanden. De commissie complimenteert bureau Loosduinen waar een ontruimingsoefening heeft plaatsgevonden op een moment dat er arrestanten in huis waren. De aanwezigheid hiervan compliceert de oefening en dit verdient navolging. Uiteraard kan ook met 'nep arrestanten' worden geoefend bij een ontruiming.

Ontsluiting cellen/ophoudkamers

In 2017 is in 5 situaties de vluchtroute niet goed aangegeven.

In Zoetermeer bijvoorbeeld hangen nooduitgangbordjes enkel boven de deuren en zijn dus niet zichtbaar vanuit de gangen.

Toepassen bijzondere camera-observatie

In 2017 constateerde de commissie in een 3-tal gevallen dat er geen besluitvorming kon worden overlegd. De commissie wijst ook hier op het belang van een goede registratie.

Suicidepreventie

In 2017 zijn in de Eenheid Den Haag 7 (6) pogingen tot zelfdoding gemeld, waarvan 5 zich in cellencomplexen hebben afgespeeld. De commissie heeft geen bijzonderheden geconstateerd.

3.V Bijzondere aandachtspunten

Landelijk vastgestelde thema's

De commissie heeft ook dit jaar, op verzoek van het LC aandacht besteed aan een 4-tal landelijke thema's. Achterliggende reden is om een beter beeld te krijgen van (uniforme) toepassing van voorschriften of om na te gaan of bij de landelijk portefeuillehouder onder de aandacht gebracht thema's daadwerkelijk tot verbetering hebben geleid. De commissie heeft geen indicatie van het toepassen van strafmaatregelen of het niet op de voorgeschreven wijze inlichten van familie of huisgenoot. Ook uit gesprekken met ingeslotenen is hier niets van gebleken, in een 2-tal gevallen heeft de commissie dit niet kunnen verifiëren.

Op de overige 2 onderwerpen (uitreiken van een kopie van het fouilleringsformulier aan de ingeslotene of het uitleren van gehouden ontruimingsoefeningen) constateert de commissie dat de eenheid in gebreke blijft. Dit is reeds beschreven onder 3.I en 3.IV.

3.VI Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie

In 2017 werd de commissie goed ontvangen en rondgeleid. In een 2-tal gevallen verliep de ontvangst niet zoals gebruikelijk. Op het bureau Jan Hendrikstraat bijvoorbeeld werd de commissie tijdens één inspectie door 3 verschillende personen rondgeleid en volstond 1 persoon met het noemen van zijn voornaam, aan bureau Scheveningen bleek er niemand beschikbaar om de commissie rond te leiden of vragen te stellen.

3.VII Eventuele toevoegingen

Er zijn geen regiospecifieke zaken te melden.

3.VIII Specifieke aandacht voor jeugdigen, verslaafden en psychische aandoeningen

Doelgroepen

- Er worden niet heel veel minderjarige verdachten aangetroffen in de ophoudkamer of cel. Gebleken is dat zij, in alle gevallen wel de specifiekere behandeling, zoals de wet voorschrijft, krijgen. Daarnaast wijst de commissie er nog eens op dat aan de reguliere bureaus voorkomen moet worden dat een minderjarige langer dan 6 uur verblijft in een ophoudkamer (Segbroek). Plaatsing in een cel zou hier de voorkeur verdienen.

3.IX Bevindingen van arrestanten

Bevindingen van arrestanten

In 2017 werden 333 (486) ingeslotenen aangetroffen. Met 79 van deze ingeslotenen is gesproken. Het totale aantal ingeslotenen over 2017 bedraagt 23.399 (25.858⁵).

Ingeslotenen (inclusief de minderjarigen waar mee is gesproken) zijn tevreden over zorg en bejegening. Door een aantal ingeslotenen werd bij de commissie geklaagd over de behandeling. Voorbeelden daarvan zijn de wijze van aanhouding c.q. het transport, lange verblijfsduur, kwaliteit brood, het niet kunnen luchten of niet beschikbaar zijn van een douchevoorziening of onvoldoende medische verzorging. Voorzover de commissie bekend heeft dit niet tot klachten geleid.

De commissie heeft voor zover aan de orde de arrestant gewezen op de mogelijkheid een klacht in te dienen. De commissie past zoveel als mogelijk hoor en wederhoor toe, maar is voor haar oordeel mede afhankelijk van de kwaliteit van de registratie. Indien zaken niet geregistreerd zijn, dan wordt wat de verdachte aanvoert, voor waar aangenomen. Indien bijvoorbeeld een verdachte aan geeft geen eten te hebben gehad, en er is geen registratie in BVH van verstrekking/weigering van eten, dan gaat de commissie er van uit dat de verdachte geen

---

⁵ Aantal arrestanten Eenheid Den Haag in 2017 (BasisVoorziening Informatie)

eten heeft gekregen. Mocht daarentegen dit wel geregistreerd staan dan wordt uitgegaan dat dit klopt tenzij er aanwijzingen zijn dat BVH onjuist is ingevuld.

Regelmatig waren gesprekken met arrestanten niet mogelijk omdat de verdachte in verhoor zat, de Nederlandse of Engelse taal niet machtig was, weigerde mee te werken of door overmatig alcoholgebruik niet in staat was een gesprek te voeren. Voor de commissie is het vooralsnog geen overweging om in gevallen waarin de verdachte geen Nederlands of Engels spreekt, gelet op de daarmee gepaard gaande kosten gebruik te maken van de tolkvoorziening.

Klachten

De commissie heeft over het afgelopen jaar 1 klacht met het element arrestantenafhandeling ontvangen. Dit betreft een klacht die is voorgelegd aan de klachtencommissie (zgn. klacht in 2^e aanleg).

De commissie wijst nog eens op de eerdere toezegging om incidenten en klachten over de arrestantenzorg ter kennis te brengen van de commissie zodat zij met eventuele aandachtspunten uit een klacht rekening kan houden bij haar werkzaamheden.

Op 21 februari werd via het Landelijk Centrum CTA een melding ontvangen van een advocaat wiens cliënt al 24 uur op het bureau Laak zou verblijven en vanwege capaciteitsproblemen niet in de gelegenheid werd gesteld te luchten. De advocaat sprak haar zorgen uit over de wijze waarop arrestanten worden verzorgd.

De ambtsinstructie schrijft voor dat een verdachte in een politiecellencomplex recht heeft om te worden gelucht tenzij er geen luchtplaats aanwezig is op het cellencomplex. Daar was in dit specifieke geval sprake van. Indien de verdachte toch gelucht wenst te worden en er voldoende capaciteit aanwezig is dan kan een verdachte gelucht worden op de binnenplaats van het bureau. Dit is echter geen luchtplaats maar de parkeerplaats. Klager is via zijn advocaat geïnformeerd en is hiermee afgehandeld.

3.X Paleis van Justitie

In 2017 zijn aan het Paleis van Justitie 5 (9) inspectiebezoeken afgelegd. Het aantal ingeslotenen bedroeg ten tijde van de inspecties 97 (50), met 15 (13) ingeslotenen is gesproken.

De commissie wordt in het Paleis van Justitie altijd vriendelijk bejegend en constateert dat de medewerkers hun werkzaamheden professioneel verrichten.

Op 4 november heeft een grootschalige ontruimingsoefening plaatsgevonden in aanwezigheid van een 2-tal leden van de commissie. Aan deze oefening werd mede op advies van de commissie deelgenomen door de brandweer en werden vele 'arrestanten' ingezet. De oefening leverde veel leerpunten op en wacht op de uitkomsten van de evaluatie.

Daarnaast is op verzoek van het LC CTA door de Nationale ombudsman een onderzoek ingesteld naar de verblijfsduur van ingeslotenen in gerechtsgebouwen. Daartoe is op 30 januari een bezoek aan eenheid Den Haag gebracht.

In december werd het rapport 'onaanvaardbaar oponthoud' inzake de duur en wijze van opvang van gedetineerden in ophoudkamers van een cellencomplex van het gerechtsgebouw van de Nationale ombudsman ontvangen. De commissie heeft hier met belangstelling kennis van genomen, het LC CTA zal in 2018 monitoren in hoeverre de aanbevelingen worden opgevolgd.